

Orsa kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Kyrkbyns skola
belägen i Orsa kommun

Tillsyn i Kyrkbyns skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Orsa kommun under hösten 2016. Kyrkbyns skola besöktes av Skolinspektionen den 22 november 2016 och den 23 november 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Ämnesprov läsåret 2015/16 (Uppgifter från SIRIS Skolverkets statistik)

På ämnesprovet i matematik för årskurs 3 hade eleverna på skolan lägst resultat på delprovet *Skriftliga räknemetoder* där 73,9 procent av eleverna nådde kravnivån. I riket var det 80,3 procent av eleverna som nådde kravnivån.

Eleverna på Kyrkbyns skola hade bäst resultat på delprovet, *mundlig kommunikation* där 100 procent av eleverna nådde kravnivån. I riket var det 94,1 procent av eleverna som nådde kravnivån på det delprovet. På ämnesprovet i svenska för årskurs 3 nådde alla elever som deltog i provet kravnivån på sex av åtta delprov. Skolans resultat var bättre än genomsnittet i riket förutom på två delprov, *Skriva berättande text* och *Stavning och interpunktion*.

På ämnesproven i svenska årskurs 6 var den genomsnittliga betygspoängen för eleverna på skolan 12,3 jämfört med 13,2 i riket. I matematik hade eleverna den genomsnittliga poängen 12,2 jämfört med rikets genomsnitt på 12,8. I engelska var den genomsnittliga betygspoängen 12,2 jämfört med 14,9 i riket.

Betyg åk 6 2016

Lägst genomsnittlig betygspoäng på skolan var i samhällskunskap 10,7 jämfört med riket 13,1 och i svenska som andraspråk 6,6 jämfört med riket 7,4. Eleverna hade högst genomsnittlig betygspoäng i musik, 15 jämfört med riket 14.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2017-04-10
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-09-11

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Kyrkbyns skola har brister i sitt systematiska kvalitetsarbete. Skolans kunskapsresultat och resultat för trygghet och studiero sammanställs, men det finns brister i analysen av kunskapsresultaten. Skolan har inte beslutat om eller genomfört några åtgärder för att utveckla utbildningen utifrån en analys av kunskapsresultaten eller dokumenterat det systematiska kvalitetsarbetet.

Vidare visar Skolinspektionens tillsyn att skolan behöver utforma arbetet med studie- och yrkesvägledning så att det tillgodoser elevernas behov av sådan vägledning. Slutligen finns det även brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Orsa kommun att senast den 10 april 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Orsa kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterade verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Elevhälsan ska som samlad resurs arbeta förebyggande genom att initiera eller genomföra insatser som minskar konsekvenser av förekommande riskfaktorer.
- Elevhälsan ska som samlad resurs arbeta hälsofrämjande exempelvis genom att föra diskussioner med eleverna om livsstilsfrågor och goda och

hälsofrämjande levnadsvanor, stödja personalen i sådan undervisning samt initiera eller genomföra insatser som främjar goda relationer och en trygg skolmiljö som ökar elevernas motivation, delaktighet och självkänsla.

- Psykologen ska delta i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.
- Rektor ska ta ansvar för skolans studie- och yrkesvägledning genom att ge riktlinjer och förutsättningar så att studie- och yrkesvägledningen blir ett uppdrag för hela skolan.
- Lärarna ska delta i det studie- och yrkesvägledande arbetet.
- Studie- och yrkesvägledarens kompetens ska användas för att stödja den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Motivering till bedömning av brist

Brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Elevhälsan som samlad resurs arbetar endast med enskilda elevärenden. Elevhälsan arbetar främst åtgärdande och psykologen används endast på skolan i enskilda elevärenden.

Enligt skollagen ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s. 276) framgår att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete.

Skolinspektionens utredning visar att elevhälsan inte främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande. Elevhälsan uppger i intervjun med Skolinspektionen att deras arbete främst är åtgärdande och att det är svårt att ha tid för förebyggande och hälsofrämjande insatser. Elevhälsan på skolan (EHT) träffas en gång i veckan. Vid elevhälsans möten deltar skolsköterska, kurator, specialpedagog och rektor. På elevhälsans möten tas alla klasser upp

enligt ett rullande schema och lärare kallas till EHT för att diskutera elev-ärenden. Psykologen deltar inte i elevhälsans möten, men har fått i uppdrag att utreda en elev och har deltagit i ett samtal i ett enskilt elevärende under det senaste året. Enligt EHT deltar inte psykologen i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Detta bekräftas av lärarna på skolan och av rektorn.

Skolsköterskan uppger att hen inte bedriver något hälsofrämjande och förebyggande arbete utöver vaccinationer. Kuratorn uppger att hen är med i skolans trygghetsarbete och specialpedagogen menar att hens individuellt riktade insatser för eleverna är förebyggande för att eleverna ska nå kunskapskraven. Rektorn uppger att elevhälsans arbete är hälsofrämjande och förebyggande och ger som exempel på det att skolsköterskan genomför vaccinationer och hälsosamtal. Skolinspektionens bedömning är dock att dessa insatser inte är tillräckliga när det gäller hälsofrämjande och förebyggande arbete. Psykologen deltar inte i något förebyggande arbete och elevhälsans övriga kompetenser används främst för individinriktade åtgärder.

Brister i studie- och yrkesvägledningen

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i den studie- och yrkesorienterande verksamheten på Kyrkbyns skola. Rektor har inte gett förutsättningar för att studie- och yrkesvägledning ska kunna organiseras så den tillgodoser elevernas behov av vägledning. Lärarna arbetar inte heller med det uppdraget. Bristerna i studie- och yrkesvägledning innebär att elevernas behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Enligt läroplanen ska rektor se till att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

Av Skolinspektionens intervju med lärarna framkommer att de inte arbetar med studie- och yrkesvägledning i någon större utsträckning. Det sker viss studie- och yrkesvägledning inom de samhällsorienterande ämnena, men inte på ett strukturerat sätt. Vidare berättar lärarna att det har anställts en studie- och yrkesvägledare i kommunen som kommer att samarbeta tillsammans med

lärarna för att strukturera det studievägledande arbetet. Detta arbete har inte påbörjats vid tillsynstillfället. En plan för studie- och yrkesvägledning har skapats för skolorna i kommunen, men har inte implementerats på skolan ännu enligt rektorn. Planen ska tas fram av studie- och yrkesvägledaren tillsammans med skolans lärare och beskriva vad som ska ske i varje årskurs och vem som ska vara ansvarig.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Orsa kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter föreläggs Orsa kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Orsa kommun att senast den 11 september 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Orsa kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektor ska analysera resultaten och nå en slutsats som bidrar till kunskap om vilka skolförbättrande åtgärder som behöver sättas in.
- Rektor ska göra lärare, övrig personal och elever delaktiga i arbetet med att analysera skolenhetens resultat och i arbetet med att komma fram till lämpliga skolförbättrande åtgärder. Slutsatserna från analysen ska dokumenteras.
- Rektor ska utifrån ovanstående analys nå en slutsats kring vilka skolförbättrande åtgärder som behöver sättas in och fatta beslut om dessa.
- Rektor ska dokumentera de skolförbättrande åtgärderna samt planera hur de ska genomföras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens bedömning är att Kyrkbyns skola har brister i sitt systematiska kvalitetsarbete. Tillsynen visar att det sker en sammanställning av resultaten av skolans arbete med trygghet och studiero samt kunskapsresultaten. Det finns brister i skolans analys av kunskapsresultaten då den främst fokuserar på vissa ämnen och vissa årskurser och inte dokumenteras. Rektor har inte heller beslutat om några åtgärder för att förbättra utbildningen utifrån analysen.

Enligt skollagen ska huvudmannen kontinuerligt och systematiskt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn ansvarar för att en sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs på skolenhetsnivå. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbetet för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i skolans analys av kunskapsresultaten. I intervju med rektor framkommer att det genomförs analysdagar där lärarna på kommunens skolor samlas i juni. I januari samlas lärarna på skolan för att analysera skolans resultat. Resultaten finns samlade i en lärplattform, men det är främst resultaten i årskurs 6 som varit fokus för diskussionerna på skolans analysdag. Lärarna uppger vidare att fokus är på svenska och matematik. Rektorn uppger att det finns ett kompetens-utvecklingsbehov både hos rektorer och lärare när det gäller analys av resultat. I den dokumentation Skolinspektionen tagit del av finns ingen dokumenterad analys eller något beslut om skolförbättrande åtgärder på skolan utan enbart kommungemensamma analyser och åtgärder.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Orsa kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter föreläggs Orsa kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studietrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan.

Beslut

2016-12-20
11 (13)

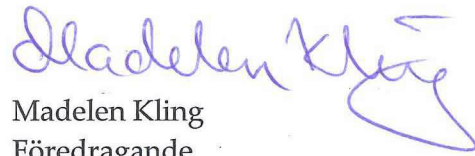
Dnr 43 - 2016:4837

Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar



Sara Rising
Beslutsfattare



Madelen Kling
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Kyrkbyns skola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Kyrkbyns skola

Kyrkbyns skola är en kommunal grundskola med årskurserna F-6 och ett fritidshem. Fritidshemmet får tillsyn i samband med huvudmannatillsynen. Till skolan hör också kommunens förberedelseklass. Det går ca 150 elever på skolan.